

اعمال و مناسبت‌های ماه ربیع‌الاول

بعد از پشت سر گذاشتن دو ماه محرم و صفر و عزاداری‌ها به بهار ماه‌ها یعنی ماه ربیع‌الاول، رسیدیم...

بعد از پشت سر گذاشتن دو ماه محرم و صفر و عزاداری‌ها به بهار ماه‌ها یعنی ماه ربیع‌الاول، رسیدیم... ماهی که آثار رحمت خداوند هویداست و ذخایر برکات خداوند و نورهای زیبایی او بر زمین فرود آمده است، زیرا میلاد رسول خدا (ص) در این ماه است و سزاوار است که همه علاقه‌مندان مکتب اهل بیت (علیهم السلام) آن را ارج نهند و گرامی بدارند. ماه ربیع‌الاول آمیخته با خاطره غم‌انگیزی چون شهادت امام حسن عسکری (ع) و مطابق روایت معروف، ماه میلاد مبارک پیامبر گرامی اسلام (ص) و حضرت صادق (ع)، هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه، آغاز امامت پربرت حضرت بقیه الله (عج) و ماه رخداد واقعه عظیم «لیلة المبیت» است.

به گزارش خبرنگار دین و اندیشه خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، اعمال و وقایع رخ داده در ماه ربیع‌الاول به عنوان سومین ماه قمری، به شرح زیر است:

اعمال مشترک اول هر ماه

دعای هنگام رؤیت هلال، خواندن سوره حمد، نماز اول ماه و روزه گرفتن، اعمال مشترک اول هر ماه قمری هستند که می‌توانید برای مشاهده شرح و کیفیت انجام آنها به نشانی اینترنتی زیر مراجعه کنید:

<http://makarem.ir/prayer/?gid=217>

اعمال مختص این ماه

روز اول

علما گفته‌اند مستحب است، به شکرانه هجرت موفقیت‌آمیز رسول خدا (ص) این روز را روزه بگیرند و صدقه و انفاق و احسان نمایند و همچنین زیارت آن بزرگوار، در این روز مناسب است.

مرحوم «سید بن طاووس»، دعایی را برای این روز در کتاب اقبال نقل کرده است.

روز دوازدهم

در این روز دو رکعت نماز مستحب است که در رکعت اول بعد از حمد، سه مرتبه سوره «قل یا ایها الکافرون» و در رکعت دوم بعد از حمد، سه مرتبه سوره «توحید» خوانده شود.

روز هفدهم

این روز مطابق نظر مشهور علمای امامیه، روز ولادت رسول خدا (صلی الله علیه وآله) و همچنین میلاد امام صادق (علیه السلام) است و روز بسیار مبارکی و دارای اعمالی است:

- 1) غسل؛ به نیت روز هفدهم ربیع الاول.
- 2) روزه؛ که برای آن فضیلت بسیار نقل شده است، از جمله در روایاتی از ائمه معصومین (علیهم السلام) آمده است: کسی که این روز را روزه بدارد، خداوند برای او ثواب روزه یکسال را مقرر می‌فرماید.
- 3) دادن صدقه، احسان نمودن و خوشحال کردن مؤمنان و به زیارت مشاهد مشرفه رفتن.
- 4) زیارت رسول خدا (ص) از دور و نزدیک؛ در روایتی از آن حضرت آمده است: هر کس بعد از وفات من، قبرم را زیارت کند مانند کسی است که به هنگام حیاتم به سوی من هجرت کرده باشد، اگر نمی‌توانید مرا از نزدیک زیارت کنید، از همان راه دور به سوی من سلام بفرستید (که به من می‌رسد).
- 5) زیارت امیرمؤمنان، علی (علیه السلام) نیز در این روز مستحب است با همان زیارتی که امام صادق (علیه السلام) در چنین روزی کنار ضریح شریف آن حضرت (علیه السلام) وی را زیارت کرد. برای خواندن این زیارت به آدرس زیر مراجعه شود.

<http://makarem.ir/prayer/?gid=301>

- 6) تکریم، تعظیم و بزرگداشت این روز بسیار بجاست، مرحوم «سید بن طاووس»، در اقبال، در تکریم و تعظیم این روز به خاطر ولادت شخص اول عالم امکان و سرور همه ممکنات حضرت نبی اکرم (صلی الله علیه وآله) سفارش بسیار کرده است. بنابراین، سزاوار است مسلمین با برپایی جشن‌ها و تشکیل جلسات، هرچه بیشتر با شخصیت نبی مکرم اسلام (ص)، سیره و تاریخ زندگی او آشنا شوند و از آن، برای ساختن جامعه‌ای اسلامی و محمدی بهره کامل گیرند.

رخدادهای این ماه

شب اول

این شب به نام «لیلة المبیت» مزین است، در این شب یک حادثه مهم تاریخی واقع شد و آن این که در سال سیزدهم بعثت، رسول خدا (ص) از مکه به قصد هجرت به سوی مدینه، از شهر خارج شد و در «غار ثور» پنهان گردید و امیر مؤمنان علی (ع) برای اغفال دشمنان، فداکارانه در بستر رسول خدا (ص) خوابید و مشرکان قریش که خانه رسول خدا (ص) را محاصره کرده بودند، به

گمان آن که رسول خدا(ص) در بسترش آرمیده است، تا صبح منتظر ماندند و چون صبحگاهان با شمشیرهای برهنه به منزل آن حضرت هجوم بردند تا رسول الله(ص) را بکشند، علی(ع) را دیدند که از آن بستر برخاست! بدین سان، رسول خدا(ص) در فرصتی مناسب خود را از چنگال مشرکان قریش نجات داد و علی(ع) نیز با این فداکاری، عشق و علاقه و برادری خود را نسبت به رسول خدا(ص) نشان داد؛ این در حالی بود که هر زمان ممکن بود کسی را که در بستر خوابیده به قتل برسانند. آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ» بعضی از مردم (با ایمان و فداکار) جان خود را در برابر خشنودی خدا می‌فروشند؛ و خداوند نسبت به بندگان مهربان است» در حق آن حضرت نازل شد. سال هجرت رسول خدا(ص) مبدأ تاریخ مسلمانان است و تحوّل عظیم در جهان اسلام روی داد.

روز هشتم

در روز هشتم ربیع الأوّل، سال 206، شهادت امام حسن عسکری(علیه السلام) طبق روایتی واقع شده است و از همان روز، امامت حضرت صاحب الزّمان، حجة بن الحسن عجل الله تعالی فرجه الشریف آغاز شد.

روز دهم

روز ازدواج رسول خدا(ص) با حضرت خدیجه کبری(علیها السلام) است در حالی که رسول خدا(ص) 25 ساله بود و حضرت خدیجه(علیها السلام) 40 ساله. به همین مناسبت روزه این روز به عنوان شکرگزاری مستحب شمرده شده است.

روز دوازدهم

این روز مطابق نظر مرحوم شیخ کلینی و مسعودی و همچنین مشهور میان اهل ستّ، روز ولادت با سعادت نبیّ مکرم اسلام(ص) است.

همچنین در این روز، رسول خدا(ص) بعد از 12 روز که مسیر راه میان مکه و مدینه را پیمود وارد مدینه گردید. و نیز روز انقراض دولت بنی‌مروان در سال 132 است.

روز چهاردهم

در سال 64 در چنین روزی، یزید بن معاویه به هلاکت رسید.

وی پس از سه سال و 9 ماه خلافت که همراه با جنایات عظیمی بود - که مهمترین آن واقعه کربلا و شهادت ابی عبدالله الحسین(ع) و یارانش می‌باشد - در سنّ 37 سالگی در منطقه «حوران» زندگی ننگینش به پایان رسید؛ جنازه‌اش را در دمشق دفن کردند؛ ولی اکنون اثری از او نیست.

شب هفدهم

طبق روایات مشهور شیعه، شب ولادت حضرت خاتم الانبیا، رسول معظم اسلام(ص) است و شب بسیار مبارکی است. همچنین یکسال قبل از هجرت رسول خدا(ص)، در چنین شبی معراج آن حضرت صورت گرفت.

روز هفدهم

همان گونه که گفتیم مشهور میان علمای امامیه آن است که روز هفدهم ربیع الأوّل، روز ولادت با سعادت رسول خدا حضرت محمد بن عبدالله(ص) است و معروف آن است که ولادتش در مکه معظمه، واقع شده است و زمان ولادتش هنگام طلوع فجر، روز جمعه، سنه عام الفیل بوده است. (عام الفیل سالی است که ابرهه با لشکرش که بر فیل سوار بودند به قصد تخریب کعبه آمد، ولی همگی نابود شدند).

همچنین در چنین روزی در سال 83 هجری قمری، ولادت امام صادق(علیه السلام) واقع شده است و از این جهت نیز بر اهمّیت این روز افزوده شده است.

ماه ربیع الأوّل گرچه آغاز آن آمیخته با خاطره غم‌انگیز و اندوه‌بار شهادت امام حسن عسکری(علیه السلام) است، ولی از آن جا که میلاد مبارک حضرت ختمی مرتبت رسول گرامی اسلام(ص) مطابق روایت معروف، در هفدهم این ماه و طبق روایت غیرمعروف، در دوازدهم آن واقع شده و میلاد حضرت صادق(ع) نیز در هفدهم این ماه است، ماه شادی و جشن و سرور است.

از آن جا که هجرت پیامبر اکرم(ص) که سرچشمه دگرگونی عمیق در جهان اسلام و عزّت و شوکت مسلمین شد، و همچنین داستان «لیلة‌المبیت» در این ماه واقع گردیده، و آغاز امامت پربرکت حضرت بقیه الله (ارواحنا فداه) همزمان با شهادت پدر بزرگوارش نیز می‌باشد؛ در مجموع از ماه‌های بسیار پربرکت و پرخاطره است، که سزاوار است، همه علاقه مندان مکتب اهل بیت(علیهم السلام) آن را ارج نهند و گرامی بدارند.

منبع:

پایگاه اطلاع‌رسانی آیت‌الله مکارم شیرازی